

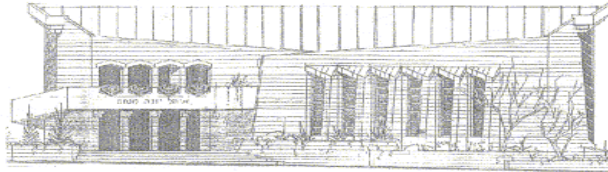
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

מנהגי בית-הכנסת אוהל יונה מנחם

מאת הרב דוד ספקטור, רב הקהילה

1. האבלים אומרים בסוף התפילה ביחד קדיש יתום אחרי עלינו וקדיש דרבנן אחרי אין כאלוקינו. ויש לומר את הקדיש "בכוונה ובהתבוננות..." ואין להוסיף עוד קדישין על זה, כפי שפסק והסביר הערוך השלחן או"ח סי' נה, סעי' ג', ש"טועים הם", מפני ש"אין משתמשים בשרביטו של מלך מלכי המלכים הקב"ה (דהיינו אמירת קדיש) רק מה שהרשה אותנו והמרבה בהם, מזלזל בהדרת קדיש". וכן אין אומרים קדיש אחרי שיר של יום, מפני שהיום כל האבלים אומרים קדיש ביחד, ולא כמו בזמנם שאחרי תפילה מסויימת רק אבל אחד היה אומר קדיש ולכן היה צורך בהרבה מקומות בתפילה לאמירת קדיש, כדי לאפשר לכל האבלים לומר קדיש (עי' שם סעי' ד').
2. נהוג כנפסק במשנה ברורה או"ח סי' תרנ"א, ס"ק מ"א :
"השליח-ציבור מנענע ב"הודו..." ו-"יאמר נא..." אבל ב"יאמרו נא בית אהרן", ו-"יאמרו נא יראי השם..." לא מנענע. (הטעם הוא - דכשאומר "יאמר נא ישראל", הוא כמו הזכרה לציבור שיאמרו "הודו", על-כן מנענע עמהם, מה שאין-כן ב"יאמרו נא..." שאין מדבר על כלל ישראל).
והקהל מנענעים בכל פעם שעונים "הודו..." הרי ארבע פעמים בהודו.
וב-"אנא..." הושיעה נא" השליח-ציבור והקהל (אחר-כך) מנענעים פעמיים ובהודו שבסוף גם-כן הקהל והשליח-ציבור (בלחש) מנענעים פעמיים.
3. מנענעים לארבע רוחות השמים (למעשה בכיוון השעון: קדימה, ימינה, אחורה ושמאלה) וכן מעלה ומטה. ומחלקים את הנענועים בין המילים, כפי שכותב במשנה ברורה סימן תרנא ס"ק לו :
"הנענועים בהודו לדי' כי טוב קצת וקצת בכי לעולם חסדו וכן באנא ולא ינענע בשעה שאומר השם ואם-כן בהודו יעשה בכל תיבה נענוע אחת ובאנא בכל תיבה שתי נענועים."
ובספר ארבעת המינים השלם (עמ' שסז) מפרט :
- אנא - למזרח ולדרום(קדימה וימינה)
- ה' - בלא נענוע
- הושיעה - למערב וצפון (אחורה ושמאלה)
- נא - למעלה ולמטה.
4. (אמנם הרבה חזנים מנענעים במילת "הו-שי-עה" שלוש פעמים לפי שלושת הברות שיש בה ובמילת "נא" פעם אחד לפי שיש בה הברה אחת וזה מתאים לניגון, אבל העיקר כנפסק במשנה ברורה)
שליח-ציבור לובש מכנסיים ארוכים, אבל מותר בסנדלים בלי גרביים, כפי שכתב בשלחן ערוך או"ח סי' צ"א, סעי' ה' : "לא יעמוד (בתפילה)... ברגליים מגולים, אם דרך אנשי המקום שלא יעמדו לפני הגדולים אלא בבתי רגליים".
וכן נהוג אצל רוב אנשי הקהילה שלא ילכו לפני הגדולים בתורה או במלכות או בעניי פרנסה ברגליים מגולים בלי מכנסיים ארוכים, אבל כן הולכים לפניהם לפעמים עם סנדלים בלי גרביים. וכל-שכן שחם בבית-שמש, כפי שכתב במשנה ברורה שם ס"ק י"ג : "ובארצות החמין מאוד שעומדים שם גם כן בפני הגדולים יחף, אין לחוש אפילו הבגדים קצרים ונראין הרגליים".
מכל מקום במכנסיים קצרים רוב המתפללים לא הולכים בפני הגדולים, ולכן משום כבוד הציבור יש לשליח-ציבור להתפלל רק במכנסיים ארוכים, אבל כל אחד לעצמו יכול להתפלל במכנסיים קצרים אם כך בא לפני אנשים חשובים וכן נפסק בשו"ת יחווה דעת חלק ד', סי' ח' : "ההולך במכנסיים קצרות, כמו שנוהגים בקיבוצים, לא ישמש כשליח-ציבור, אבל יחיד המתפלל לעצמו מותר".
5. כשאין כהן, מותר להעלות לוי ראשון ויאמר הגבאי "יעלה לוי במקום כהן" ואם רוצה יעלה ישראל ראשון, אבל אז אין להעלות את הלוי אחר-כך כשני וכו'. וכן כותב הרמ"א סי' קל"ה, סעי' ו' : "אבל ראשון יוכל (הלוי) להעלות וכשקוראים אותו אומרים 'במקום כהן'".
וכתב שם המשנה ברורה ס"ק כ"ד : "דלא גרע מישראל ודוקא כשאין הישראל גדול מהלוי, דאם - לא-כן יקראוהו ראשון ושוב לא יקראו ללוי כלל". העיקר שיוכל להעלות לוי ראשון, אבל אין חיוב כמו בעליית כהן ראשון וזה נתון לשיקול דעת של הגבאי.